

Lausuntopyyntö vapaan sivistystyön Kansallisten perustaitojen osaamismerkkien osaamistavoitteiden ja arviointikriteerien luonnoksesta

Lausuntopyyntönumero: OPH-4158-2023

Vastausaika päättyy: 3.10.2023

Osaamismerkit sopivat hyvin perustaitojen opettamiseen erityisesti henkilöille, joilla on vähän kokemusta systemaattisista opinnoista tai joilla on oppimishaasteita. On hyvä, että esitetyt osaamismerkit jakaantuvat osakokonaisuuksiin, joista yhdessä muodostuu laajempi mielekäs kokonaisuus. Tällaisena ne systematisoivat opetusta, kukin osakokonaisuus tekee osaamistavoitteen näkyväksi mielekkään kokoisina osakokonaisuuksina, joiden tavoittaminen ”yksi kerrallaan suoritettuina” ei ole liian haasteellista.

Osaamismerkkien avulla osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen on vaivattomampaa. Myös oppijan on helpompi tunnistaa oma osaamisensa (ja sen kehittämistarpeet), etenkin jos hänellä ei ole paljon aiempaa kokemusta systemaattisesta opiskelusta.

Digitaaliset oppimismerkit ovat hyödyksi esimerkiksi tietotekniikan perusteita opeteltaessa, kun ne kuvaavat digimaailmaan nyky-yhteiskunnassa liittyvien oppimistavoitteiden moniulotteisuuden selkeästi. Konkreettisten tavoitteiden myötä kokonaisuuden oppisisällön saavuttaminen ja sen vaatimat resurssit ovat helpompia hahmottaa. Osaamismerkit soveltuvatkin hyvin esimerkiksi vapaan sivistystyön, erityisesti kansalaisopistojen opetukseen.

Vastaavasti osaamismerkkein esitetyt osaamistavoitteet palvelevat esimerkiksi kansalaisopisto-opintojen ja -kurssien suunnittelua. Niiden avulla vaikkapa kestävyysosaamiseen ja taloustaitoihin on mahdollista laatia opetusta ja viestiä kursseista tavoitteellisesti ja tehokkaasti mahdollisille osallistujille.

Kokonaisuutena osaamismerkkien avulla voidaan edesauttaa syrjäytymisuhan alla olevien integroitumista yhteiskuntaan, kun ne luovat kokonaiskuvaa yhteiskunnassa toimimiseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen tarvittavista taidoista. Opinnoissa saavutetulla osaamismerkillä on siten myös symbolista merkitystä saajalleen.